

DE SLUIS

VERBINDING NAAR VRIJHEID

VAN DE VOORZITTER

Er gebeurt iets goeds

In Nederland voelt 40% van de mensen zich geregeld of vaak eenzaam. Meer dan een tiende van de mensen is zelfs sterk eenzaam, aldus het RIVM. Gedetineerden, hun partners en kinderen lopen een behoorlijk risico om tot de laatste categorie te behoren. Immers, er zijn zoveel zaken waarover je tegen je omgeving beter kunt zwijgen als jij, jouw partner of ouder vastzit of heeft gezeten. Het onderhouden van sociale contacten, het vinden van werk, dat wordt allemaal moeilijker. Niet zelden komen gezinnen in grote financiële en relationele moeilijkheden. Gedetineerden zitten door de vele problemen die ze over zich hebben afgeroepen niet alleen opgesloten in hun cel, maar ook in zichzelf.

Aan dat laatste proberen we met De Sluis iets te doen. Natuurlijk samen met anderen die herstel in het leven van gedetineerden en hun naasten nastreven. Hiertoe ondernemen we een groot aantal activiteiten, zoals vader & kind-bezoeken, nazorggroepen, kledinguitgifte, leesgroepen en Alphatrainingen. Aan al deze activiteiten nemen vrijwilligers deel. Het is fantastisch dat we dit kunnen doen, want we leven in een tijd dat het gevangeniswezen wordt geplaagd door ernstige personeels-tekorten. Daardoor hebben zij dikwijls moeite om gedetineerden een volledig dagprogramma te bieden.

Het afgelopen jaar hebben we een impactonderzoek gehouden om na te gaan of onze activiteiten voldoen aan de doelen die we hebben gesteld. We voerden daarvoor intensieve gesprekken met gedetineerden en vrijwilligers en met onze twee vaste krachten. In deze nieuwsbrief leest u meer hierover. Eén opvallend aspect wil ik alvast noemen. En dat is hoe positief gedetineerden zijn. Vaak vallen daarbij ook woorden als 'gezellig' en 'goede sfeer'.

Nu denkt u misschien: "Gezellig en goede sfeer? Wat koop ik daarvoor? Die lui moeten nadenken over hun verleden, over de problemen die ze hebben veroorzaakt en hoe ze gaan werken aan een toekomst als verantwoordelijk burger". En daar heeft u gelijk in. Maar... dat nadenken kan alleen in een veilige omgeving en het beste samen met anderen. In bijeenkomsten waarin mensen zich uitgenodigd voelen om iets van zichzelf te laten zien en om te leren van anderen.

Binnen de kille muren van het JCZ biedt De Sluis zo'n omgeving. Door de warme betrokkenheid van de vrijwilligers en de enorme inzet en creativiteit van onze beroepskrachten. "Ik voel me hier een mens en geen nummer" is een veelgehoorde uitspraak.

Op 31 oktober j.l. organiseerden we als De Sluis een symposium over het belang van diaconaat. "Diaconaat gaat over nieuwe adem geven, ruimte verschaffen, bijdragen aan de bloei van mensen en gemeenschappen", leerden we daar. Gemeenschapsvorming is daarvoor essentieel. Groepen waarin aandacht is voor elkaar, mensen zich welkom en gezien weten en, moge het zijn, zich uitgedaagd voelen tot aandacht voor en betrokkenheid bij anderen.

Gevraagd naar zijn waardering van de 'van-binnen-naar-buiten-groep' van De Sluis, schreef één deelnemer: "Dat er altijd iets lekkers is. Dat hoeft niet, maar is wel bijzonder voor ons." Een ander: "Je leert andere serieuze jongens kennen". Zulke uitspraken duiden erop dat er iets goeds gebeurt.

Roel Knol, voorzitter DSG De Sluis

MEER OVER DSG DE SLUIS

Impactmeting, een bijzonder succes

DSG De Sluis organiseert verschillende activiteiten. Een deel daarvan is gericht op de relatie tussen gedetineerde vaders en hun kind(eren). Maar voldoen deze activiteiten aan de doelen die De Sluis gesteld heeft? En wat vinden vaders en kinderen zelf van deze activiteiten? Het afgelopen jaar heeft De Sluis een impactmeting gedaan.

We schreven al eerder over de Vader & Kind-dagen die we als De Sluis organiseren. Hoe waardevol deze dagen zijn voor de relatie van het kind met de vader die gedetineerd is. En hoe belangrijk het is dat kinderen niet het kind van de rekening worden. Vanuit de pedagogiek en psychologie weten we hoe belangrijk de hechting in de jonge jaren van een kind is. Maar ook in de latere kinderjaren is de vader een belangrijke persoon voor een kind, al was het alleen vanwege de genen die het van de vader in zich heeft. Door de detentie van de vader wordt de relatie met het kind belemmerd. De Vader & Kind-dagen voorzien in een behoefte; er is een wezenlijk moment intensief contact tussen vader en kind mogelijk. Zo organiseert De Sluis meer activiteiten die zien op de relatie tussen vader en kind. Maar voldoet de wijze waarop De Sluis een en ander voor de mannen heeft georganiseerd? En hoe ervaren zij en het kind het zelf? Wezenlijke vragen, maar hebben we een antwoord?

Impact activiteiten meten

De Sesam Academie staat vrijwilligersorganisaties en sociale ondernemingen met professioneel advies bij. Hoe kun je de kwaliteit en professionaliteit van vrijwilligersorganisaties, zoals De Sluis, verhogen? In 2022 heeft de Sesam Academie De Sluis onder de loep genomen, zowel qua organisatie als qua activiteiten. Een uitermate zinvol onderzoek. Daarover heeft u ook al eerder kunnen lezen. Eén van de aanbevelingen was het meten van de impact van onze verschillende activiteiten.

De interviews

Voor De Sluis als organisatie was het zinvol deze impactmeting te doen, maar het leverde ook leuke gesprekken op. Onderstaand een korte indruk van de gesprekken.

(Ex-)gedetineerden over Vader & Kind-dagen

In het kader van de impactmeting was er een leuk gesprek met ex-gedetineerde Leo die ook positief kritisch meedacht. Leo was erg te spreken over de Vader & Kind-dagen. Wel verwondert het hem dat mensen volgens hem eerst 6 maanden moeten hebben vastgezeten, voordat zij hiervoor in aanmerking komen (noot redactie: dat is niet correct). Dan kan er al heel veel zijn stuk gegaan. Belangrijk noemt hij de mogelijkheid om te beeld-bellen, die er vooral door corona is gekomen. Je kunt dan met het hele gezin praten en hen ook bezig zien. Bovendien kan dit mensen helpen voor wie het erg belastend is om op bezoek te komen.

Aan de hand van zo'n impactmeting valt namelijk te leren hoe je de doelgerichtheid van je organisatie kunt verbeteren. Medio 2023 zijn we met de impactmeting van start gegaan. Een behoorlijk intensief project.

Hoe pak je zo'n impactmeting aan?

Eerst hebben we geïnventariseerd welke activiteiten onder de regie van De Sluis vallen en voor wie ze bedoeld zijn. Daarna hebben we voor elke activiteit de doelstellingen geformuleerd en bedacht wie we over die activiteit willen interviewen. De interviews zijn we open en onbevangen - met alleen de geformuleerde doelstellingen in het achterhoofd – ingegaan. Aan de hand van de antwoorden zouden we een reëel beeld krijgen of een activiteit voldoet aan de gestelde doelen of dat bijstelling nodig is in de wijze waarop De Sluis een en ander heeft georganiseerd. Het resultaat kan ook zijn dat de activiteit helemaal niet bijdraagt aan het gestelde doel. Het was dus best wel spannend en het maakte ons ook erg nieuwsgierig.

Leo maakt zich zorgen over medege-detineerden, die niet zo'n weerbaar thuisfront hebben als hij. "Als deze mensen dan ook nog pech hebben met hun casemanager, staan ze er wel erg alleen voor. Denk alleen al aan praktische zaken, als het krijgen van kleding en, aan het einde van de detentie, het afsluiten van een zorgverzekering, het zoeken van een baan."

Het kind van gedetineerde Jamal was nog te klein voor reizen met het ov naar het JC Zaanstad. "Enkele keren per jaar een vader & kind-bezoekmoment, langer dan een gewoon bezoekmoment, geeft meer mogelijkheden in het contact met mijn dochtertje. Het is echt een uitkomst. Het helpt in het (toch beperkt) kunnen onderhouden en opbouwen van een band en hechting met mijn dochtertje. En dat is een essentieel onderdeel van haar jonge ontwikkeling."

Moeders over Vader & Kind-dagen

Ook degenen die de kinderen naar het JCZ brengen, meestal de moeders van de kinderen, zijn geïnterviewd. Zij zijn ontevreden over de frequentie van de Vader & Kind-dagen. Hoewel De Sluis maandelijks zo'n dag organiseert, komen de mannen door de clusterindeling in de gevangenis maar 1x per kwartaal aan de beurt. 4x per jaar een bezoek is (te) weinig om een goede band te onderhouden.

De moeders zijn De Sluis echt dankbaar dat we dit organiseren. Ze voelen zich door De Sluis en de vrijwilligers positief en met aandacht behandeld (en dat is niet het geval bij het personeel). De aangeboden high tea, de aanwezigheid van vrijwilligers en de mogelijkheid tot contact worden erg gewaardeerd. Overigens zijn de moeders in het algemeen terughoudend met hun problemen. Bij veel vrouwen leeft de tendens om problemen binnenshuis te houden, omdat 'als jeugdzorg er van weet, ze je kind afpakken'. Ook al is De Sluis niet de instantie die daarover gaat, dat zit toch wel diep ingebakken.

Vrijwilligers over Vader & Kind-dagen

Eén van de vaste vrijwilligers bij deze dagen ontroert het, wanneer een vader zijn kind - dat hij soms 4 maanden niet heeft gezien - weer ziet. Zoveel emoties. Tijdens het bezoeken kan je je kind 1 knuffel geven en daarna zitten ze in verband met de veiligheid weer achter glas. Tijdens de Vader & Kind-dagen kan het kind, als het dat wil, de hele tijd zijn vader vastpakken of hem knuffelen. Je ziet het kind opfleuren. De moeders, zo weet deze vrijwilliger, zouden hun kind ook graag vaker dan eens per 3 maanden naar zo'n dag brengen, ook al kost het hen meer moeite en tijd. Het is voor hen zo plezierig 5 kwartier voor zichzelf te hebben. Je kunt naar de high tea gaan, met lotgenoten praten, of tijd voor jezelf creëren door 5 kwartier alleen in je auto te zitten of naar een winkelcentrum/ tuincentrum te gaan, even een keer niets te hoeven.

Kinderen over de geboden activiteiten

En hoe ervaren de kinderen het? Hun gezicht spreekt boekdelen: een stralend gezicht om toch iets samen met hun vader te kunnen doen. Datzelfde zie je bij het **Lentekamp**, georganiseerd door Exodus, met ondersteuning van vrijwilligers van De Sluis. Het kamp is van maandagmiddag tot vrijdagmiddag. Een twaalfstal mannen met kinderen kunnen daaraan meedoen. De kinderen met begeleiders logeren gezamenlijk op 1 locatie. De gezamenlijke activiteiten met hun vader leveren kostbare momenten op, waarmee ze ook herinneringen maken voor later. Natuurlijk, er is soms ook woede en verdriet om wat er is gebeurd en om de dagelijkse afwezigheid van de vader. Maar het kan benoemd worden, je kunt er met lotgenoten over praten. Zoals kind Sydney zei: het is belangrijk dat je gedurende deze week én tijdens de Vader & Kind-dagen contact hebt met andere kinderen, van wie de vaders ook vast zitten. Daar kun je zonder taboe met elkaar hierover praten en je begrijpt elkaar ook meteen, terwijl dat bijvoorbeeld op school veel moeilijker is. Hij vertelt met zichtbaar plezier over het lied dat zijn broer en hij met hun vader gemaakt hebben en dat zij met zijn drieën hebben opgevoerd.

Het voorleesproject

De Sluis organiseert ook het voorleesproject. De regie is in handen van Cora, medewerker van De Sluis. Eens in de 4 à 5 weken ontvangt Cora voor dit project 10 tot 14 vaders en 4 à 5 vrijwilligers in het stiltecentrum. Op de tafel liggen kinderboeken uitgespreid. Gedetineerden zoeken hieruit een boek om voor te lezen. Cora ziet dit als een erg belangrijk en zinvol project voor de bevestiging en /of versteviging van de band tussen vader en kind. Voor iedereen die hieraan meedoet, is dit een erg bevredigende en zinvolle activiteit, die voor de verhouding vader-kind veel kan betekenen.

De cursus Mijn kind en ik

Als derde activiteit gericht op de relatie vader – kind geeft De Sluis de cursus Mijn kind en ik. Medewerker Cora benadrukt dat tijdens de training zeer nadrukkelijk het kind en de relatie tussen vader en kind(eren) centraal staan. Dat is het hoofddoel van de hele training: het kind centraal stellen in ouderschap vanuit detentie. Andere punten die aan bod komen tijdens de training:

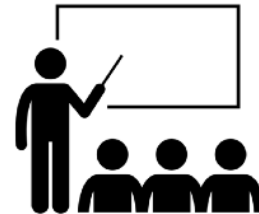
- Hoe beïnvloedt detentie mijn vaderschap?
- Hoe stem ik optimaal af op mijn kind?
- Hoe stem ik af op de omgeving van mijn kind?
- Hoe helpt/belemmert mijn eigen geschiedenis mij in mijn ouderschap?

Onderwerpen die soms veel losmaken.

Tijdens de training worden dingen bespreekbaar gemaakt. Er wordt gesproken over de kinderen, op welke manier vaders toch hun vaderrol kunnen vervullen en als vaders van elkaar kunnen leren. De training kan veel impact hebben.

Volgens vaste vrijwilliger Hans leidt de cursus bij velen tot bewustwording. Vaak is dit allermist pijnloos. Pratend over de nalatenschap van ouders en grootouders ontstaat het ingrijpende besef ten aanzien van wat je op jouw beurt zelf doorgeeft aan je kinderen. Het nut van de cursus is voor Hans helder. “Je ziet het gebeuren: het nadenken over wat het is om vader te zijn.”

Ook een andere vrijwilliger is ervan overtuigd dat hierdoor inzicht bij de vaders ontstaat dat dingen anders moeten na detentie; die verandering betreft ook de partner. Hoe is dat mogelijk? Daarbij is hulp nodig. Een vader denkt na over de keuzes die hij indertijd heeft gemaakt, en bedenkt ook dat hij niet wil dat zijn kind diezelfde keuzes zal maken. Dat effect zie je niet direct, maar zit er als dieperliggende laag onder. De cursus biedt daarvoor meer handvaten.

Het gaat er ook om dat je inzicht krijgt wat het met je kind doet, als je het kind niet vertelt dat je gedetineerd bent en in de bak zit. Eerlijkheid en vertrouwen zijn heel belangrijk, hoewel de partner daar wel weer anders over kan denken. Die heeft te maken met bijvoorbeeld school en de buurt.

Mede door de opdrachten maakte het ex-gedetineerde Leo bewuster van een groot aantal zaken. Je denkt dieper na over de problemen van het thuisfront en het helpt ook om, als man en vrouw en als vader en kinderen, beter met elkaar in gesprek te komen.

De mooiste opdracht vond hij het maken van het papaboekje. Daarin moest hij herinneringen van vroeger in kaart brengen, bijvoorbeeld hoe zijn kamer eruit zag toen hij nog kind was en op wie hij voor het eerst verliefd was en dergelijke. Hij vond het mooi om te merken dat het een band smeedde met z'n kinderen. De cursus leidde er vooral toe, dat de kinderen ervoeren dat hij echte interesse voor hen heeft. Ook heeft de cursus hem gestimuleerd meer met zijn vrouw te overleggen.

Leo is zeer te spreken over de hulp van Cora en Helmine (medewerker JCZ). Ook bijzonder noemt hij de bijdrage van vrijwilliger Hans: “een heel lieve man”. Deze kwam met mooie verhalen uit zijn eigen leven en luisterde zonder te oordelen. Hij heeft de steun van De Sluis als zeer belangrijk ervaren.

Conclusie

Onze conclusie na de impactmeting is dat deze activiteiten gericht op vader en kind aan de doelstellingen beantwoorden. We hoeven ook in de wijze waarop De Sluis het georganiseerd heeft, niets bij te stellen. Voor het in stand houden van de relatie van een vader met zijn kind(eren) zou het belangrijk en zinvol zijn wanneer vaker dergelijke dagen in het JC Zaanstad zouden zijn. Daar gaat De Sluis niet over. Maar we kunnen wel proberen ons daarvoor hard te maken. Datzelfde geldt voor de Lentekampen, wat ook een Herfstkamp kan zijn. Met meer bezoek - of contactmomenten kan die relatie met het gezin meer inhoud krijgen, wat ook een zinvolle investering voor de toekomst van de kinderen is. Daar willen we zeker ons best voor doen!

VANUIT DE ORGANISATIE

Het eerste symposium van De Sluis

Alle eerste stappen in het leven zijn spannend en best moeilijk. Dat geldt voor je eerste stapjes als kind, je eerste schooldag, je eerste baan, je eerste relatie en ga zo maar door. En dat geldt ook voor je eerste symposium als organisatie. Zowel qua inhoud als qua logistiek is er veel te regelen. We kozen voor 31 oktober jl.. Dat bleek in de herfstvakantie te zijn. Dat maakte het helemaal spannend: zouden er wel bezoekers komen?

Nou, die kwamen er. Meer dan 50 aanwezigen, die voor het grootste deel ook bleven napraten onder het genot van een hapje en een drankje. En vonden ze het boeiend? Nog zo'n spannende hamvraag. Het verliep uiterst geanimeerd. Heel fijn. En dan nu naar de inhoud!

De Sluis is een diaconale organisatie, die een bijzondere positie inneemt ten opzichte van de overheid en de professionals, zowel van het JC Zaanstad als van bijvoorbeeld de reclassering.

Maar wat betekent dat diaconale? En hoe kunnen inzichten uit de diaconale wetenschap bijdragen aan de praktijk? Aan een goede begeleiding van gedetineerden aan het einde van hun detentie, op de drempel naar vrijheid?

Diaconaat

We hadden dr. Erica Meier als spreker benaderd, vanwege haar achtergrond. Zij is als docent en onderzoeker diaconaat verbonden aan de Protestantse Theologische Universiteit. Zij wilde graag op ons symposium spreken. We hadden ervoor gekozen onze voorzitter, ds. Roel Knol, oud-gevangenispastor, Erica te laten interviewen, in plaats van haar een inleiding te laten houden. Dat zou het levendiger maken.

Diaconaat is een dimensie van kerk-zijn. Diakonia betekent 'dienen'; de ander staat centraal.

Het gaat erom de ander nieuwe adem te verschaffen, ruimte te geven. De basis voor het diaconaat is een vers uit het Lucas-evangelie, waarin onder meer opgeroepen wordt vrijlating te prediken aan gevangenen en verdrukten te bevrijden. Dat houdt in dat je als kerk nooit mensen mag afschrijven, maar juist de bloei en waardigheid van de minsten op het oog moet hebben.

De opvatting van Erica over vrijheid is niet dat je alles op het individu afwentelt, waarbij de ander een sta-in-de weg is voor jouw vrijheid, en begrippen als zelfredzaamheid en participatiesamenleving de boventoon voeren. Nee, vrijheid is de mogelijkheid om je leven samen met anderen vorm te geven. Je staat in verbinding met de ander. Je houdt er rekening mee dat alles verstrengeld is met iets anders. Onderzoek die relaties. Gemeenschapsvorming staat hoog in het vaandel. Wij kunnen als De Sluis solidariteit tonen. Solidariteit is geen identificatie met de ander; je behoudt je grenzen en je eigen positie. Maar je neemt de ander serieus en er is partijdigheid vanuit je hoedanigheid als begeleider.

Mensen aan de onderkant van de samenleving

Diaconaat houdt in dat je kiest voor de mensen aan de onderkant van de samenleving. Op de drempel naar vrijheid speelt de missie vanuit de Bijbelse opdracht een belangrijke rol. Die missie botst met de situatie zoals die nu is en botst ook met het systeem. Vanuit de Bijbel staat vrijheid in gemeenschap met anderen centraal, niet de individuele vrijheid. In de huidige tijd wordt er gehandeld vanuit een bepaald perspectief op de samenleving: je moet zelf maar aan de touwtjes trekken. Maar wie bepaalt wat zelfredzaamheid inhoudt en of je zelfredzaam bent? Het is veel meer 'zelf moeten doen' in plaats van 'zelf mogen doen' geworden. En hoe ver strekt die eigen verantwoordelijkheid? Iedereen wil graag aan het beeld voldoen dat hij alles onder controle heeft en zelfredzaam is. Dan word je geaccepteerd. Maar duidelijk is dat niet iedereen daartoe in staat is. Dat levert schaamte op.

Verwevenheid met elkaar

Erica verwijst naar Donna Haraway, het denken in tentakels, in relaties. Je kunt de mens niet los zien van de ander, vanwege die verwevenheid.

Vrijheid is de mogelijkheid om je leven samen met anderen vorm te geven

Detentie heeft effect op iedereen, op de hele gemeenschap. Daarom is de relationele benadering zo belangrijk. Die verwevenheid speelt ook een rol in maatschappelijke structuren en leidt tot bepaalde politieke keuzes. Participatiesamenleving als begrip klinkt heel mooi, maar mensen staan daarin alleen. Het zou mooi zijn wanneer de reclassering bijvoorbeeld aandacht kan besteden aan het familiesysteem. Natuurlijk leveren de individuele vrijheid tegenover de gemeenschap, en eigen verantwoordelijkheid tegenover de grenzen van gedetineerden en vrijwilligers spanningen op. Daar zullen we over na moeten denken.

Wederkerigheid

Het diaconaat heeft het over wederkerigheid. Ook dat is lastig, want vaak is er geen sprake van gelijkheid. Erica gebruikt liever de term 'respons-ability'. Je kunt pas mens zijn, als je antwoord kunt geven, zoals je dat zelf wil. In de relatie tussen God, die er eerst was, en mens, proberen wij antwoord te geven, om mens te zijn.

In het werk met gedetineerden is een vertrouwensrelatie nodig. Jouw rol als vrijwilliger is om bondgenoot te zijn. Maar dat wil niet zeggen dat je jezelf identificeert met de gedetineerde. Als bondgenoot is het belangrijk te weten waar je zelf vandaan komt. Je hebt als het ware meerzijdige partijdigheid nodig; je moet iets vanuit meerdere perspectieven bekijken. Begrippen als 'afstand en nabijheid', 'protest en barmhartigheid' kwamen mede aan bod in het gesprek. Dat is een basis-spanningsveld in het diaconaat. Er is verlangen naar een betere wereld, maar je laat ook niemand vallen.

Barmhartigheid neemt de meeste ruimte in, maar het protest is ook van belang. Dat kan tot bepaalde politieke keuzes en tot de keuze voor een bepaald gevangenisstelsel leiden. Daarbij moet je niet uit het oog verliezen vanuit welke positie je dat doet.

Ten slotte haalde Erica nog de thematiek van de reparatie aan, naar analogie van het slavernijverleden. Diaconaat is ook van waarde voor de reparatie en het herstel van relaties.

Panelgesprek

Na het interview met Erica was er ruimte voor een reactie vanuit het panel. Het panel bestond uit de Hoofdpredikant, 2 mensen van de reclassering en de herstelconsulent van het JC Zaanstad. De personen vanuit de reclassering zagen verschillen en overeenkomsten met het werk van De Sluis. Zij richten zich meer op het individu. Niet verwonderlijk, gezien de wijze waarop het strafproces in elkaar zit: gericht op het individu als verdachte en eventueel als dader. Het thema zelfredzaamheid werd van verschillende kanten belicht. Erkend werd dat iedereen ondersteuning en hulp van anderen nodig heeft. De eigen kracht van iemand kan onderdeel van het traject zijn, dus daar probeert men op in te zetten. Wat is je eigen netwerk? De tentakels moeten geen gescheiden netwerken zijn. Je hebt anderen nodig.

Vanuit de zaal werd naar voren gebracht dat er 4 verschillende soorten zelfredzaamheid zijn, onder andere de morele zelfredzaamheid. Men verzet zich tegen de maatschappij, wil daar niet bij horen. Maar je moet onderscheid kunnen maken tussen goed en kwaad en wat in een samenleving goed en fout is. Volgens Erica krijg je moraal mee in je opvoeding en in de samenleving. Maar, zo werd tegengeworpen, de jongens hebben vaak een crimineel netwerk, hoe krijg je dan moraal mee?

Er kwamen meer reacties uit de zaal. Ook van mensen die als professional werkzaam zijn, bijvoorbeeld vanuit welke mensvisie je je werk als reclasseerder doet, wat je leidraad is. Mooi die betrokkenheid.

Achteraf bezien hadden we meer tijd moeten uittrekken, zodat er meer tijd en ruimte was geweest voor de weerbarstige praktijk van alledag. Voor een volgende keer trekken we daar lering uit. Maar al met al was het een geslaagde eerste keer.

Door: Philie Burgers

Kerst

In de week voor kerst ontvangen de gedetineerden van De Sluis, heel praktisch, een kerstpakketje met enkele verzorgingsproducten.

Op eerste kerstdag zijn er, net als op een reguliere zondag, 6 vieringen, verzorgd door de geestelijke verzorging en de diaconaal pastor van De Sluis.

Vrijwilligers van De Sluis verzorgen tijdens deze feestelijke vieringen muziek en na afloop delen zij wat lekkers uit.

Medewerkers en bestuursleden van De Sluis wensen u en uw naasten fijne feestdagen en een goed en gezond 2025!

De beste wensen

Oud- en nieuwjaarsdag zijn altijd bijzondere dagen in de gevangenis. Terwijl men 'buiten' feestend oudjaar viert en proostend het nieuwe jaar ingaat, zit je als gedetineerde vanaf 17.00 uur op je cel. Hoewel er door de inrichting en het personeel de nodige moeite wordt gedaan om deze dag toch een beetje feestelijk te maken en er lekkernijen zijn, ervaren de meeste gedetineerden deze dagen als het dieptepunt van het jaar.

Vorig jaar viel oudejaarsdag op zondag en mocht ik voorgaan in de kerkdiensten.

Er hing een beladen sfeer. Mensen waren een beetje prikkelbaar, kortaf. Ik zag dat een aantal niet gekomen was en er kennelijk voor gekozen had om in de cel te blijven. Er zijn meer mannen die dat doen; met de feestdagen achter de deur blijven. Omdat ze niet weten hoe die dagen in te vullen, of niet willen laten zien hoeveel verdriet het hen doet dat ze er juist nu niet voor hun geliefden kunnen zijn.

In de dienst was de lezing een bekend gedeelte uit de bijbel, maar in een vertaling die voor sommige luisteraars net even anders was dan zij kenden of zich herinnerden. Een man verloor zichtbaar z'n geduld, stak z'n hand op en begon door met zijn hand te zwaaien de aandacht te vragen. Ik las rustig door. Na de lezing vroeg ik of hij een vraag had. Hij barstte los: of ik het soms zelf stond te verzinnen; zo herinnerde hij zich het verhaal helemaal niet. Hij klonk boos, gefrustreerd. Andere bemoeiden zich ermee. Het werd rumoerig en de mannen begonnen door elkaar te praten. Wat doe je dan? De mensen tot de orde roepen? Boos worden, omdat er onrust veroorzaakt wordt?

"Het klopt", zei ik op luide toon. "Het klopt dat de tekst soms anders is dan jou bekend is, of je je herinnert. En dat kan heel vervelend zijn; juist op een dag als vandaag wanneer je zou willen dat alles gewoon en hetzelfde was. Vertrouwd, zoals vroeger, of zoals je het je wenst voor de toekomst."

Ik herhaalde de vraag van de meneer in mijn eigen woorden en gaf er zo'n eenvoudig mogelijk antwoord op. "Oh, bedoelt u dat", en hij ging zichtbaar opgelucht zitten. "Ik had alleen maar een vraag hoor, sorry."

En precies daarover ging de overdenking. Hoe wens je elkaar nieuwjaar, hoe wens je elkaar het beste? En hoe klinkt dat? In jouw taal, in jouw cultuur? En wat als je elkaar soms verkeerd begrijpt. En zeggen daden soms niet meer dan woorden? En welke woorden vinden we in de Bijbel over elkaar 'het beste wensen'. Wat is dat eigenlijk, het beste? En voor wie en wanneer is dat? Voor nu, voor dit jaar, voor 'later'?

Aan het einde van de dienst bidden we altijd, hardop, het Onze Vader. Vandaag deden we dit, naar aanleiding van het voorval en de overdenking, allemaal in onze moedertaal en in de versie die ons het meest bekend en vertrouwd of dierbaar is. Het werd weer rumoerig, maar nu een 'heilige chaos' omdat we allemaal onze eigen versie en vertaling baden.

Met de aanwezige vrijwilligers wenste ik de gedetineerden een goede jaarwisseling en het allerbeste voor het nieuwe jaar. Alle mannen gaven mij, de vrijwilligers en elkaar een hand: het beste, en een gelukkig nieuw jaar!

Door: Irinda de Groen

VACATURE

Training Bijna naar buiten

Een aantal keer per jaar wordt in het JC Zaanstad de training *Bijna naar buiten* gegeven door vrijwilligers en een medewerker van stichting De Sluis.

De deelnemers zijn gedetineerden die in de laatste fase van hun detentie zitten. Ze hebben nog zo'n 6 maanden detentie voor de boeg. In 8 bijeenkomsten blikken we terug op wat detentie in positieve zin hen heeft gebracht en geleerd. Wat of wie hielp je er doorheen en welke (nieuw geleerde?) kwaliteiten of vaardigheden kun je straks gebruiken als je weer buiten bent?

Gedetineerde K. vond het maar lastig, zoveel positiefs had detentie hem niet gebracht. Hij had maar één ding voor ogen: naar buiten en snel woonruimte zoeken. Eén keer en nooit meer voor hem. Hij had z'n lesje wel geleerd. Tijdens de eerste bijeenkomsten zag hij het helemaal voor zich, maar bij de volgende bijeenkomsten werd hij steeds stiller. Ervaringen van anderen lieten hem zien dat zijn plan om 'snel' woonruimte te vinden niet zo realistisch was. Zeker niet met het budget dat hij had. De vrijwilligers die deelnemen aan de gespreksgroep zijn ook inzetbaar als buddy na detentie en daar wilde deze gedetineerde dan ook graag gebruik van maken. Wie helpt mij anders na detentie? Inmiddels is het ruim 4 maanden geleden dat K. de gevangenis verliet. Samen met zijn buddy heeft hij hard gewerkt, zodat hij nu tijdelijke woonruimte heeft en in een buurthuis vrijwilligerswerk doet als kok (K. heeft de pensioengerechtigde leeftijd), zodat hij wekelijks mensen ontmoet én iets terug kan doen voor de maatschappij. Mooi om zo'n omslag mee te mogen maken.

Ben je geïnteresseerd geraakt? Voor deze gespreksgroep zijn we op zoek naar vrijwilligers die willen deelnemen aan de gespreksgroep én ingezet willen/kunnen worden als buddy voor ex-gedetineerden. Specifieke kennis is niet nodig. Geduld hebben, doorzetten, stevig in de schoenen staan en 'nee' kunnen zeggen is bagage die je wel nodig hebt.

Je kunt contact opnemen met lrindadegroen@dsgdesluis.nl of 06-4204 1309

De training duurt 8 weken en wordt minimaal 2 keer per jaar gegeven. Eén training op maandagmiddag en een training op donderdagmiddag.

Dit is de nieuwsbrief van Diaconale Stichting Gevangenzorg "De Sluis". DSG De Sluis is een vrijwilligersorganisatie die (ex-)gedetineerden en hun familieleden ondersteunt bij detentie, met als doel herstel bevorderen en verbinden naar een leven in vrijheid.

www.dsgdesluis.nl

Nieuwe Herengracht 18 Amsterdam
06- 4204 1309
info@dsgdesluis.nl
KvK nummer 648165 40
IBAN: TRIO 0391 0935 09

Wilt u deze nieuwsbrief niet langer ontvangen? Laat ons dat weten door een mail te sturen naar het e-mailadres hiernaast.